

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 190/2022
31.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић, др Илије Зиндовића, Бранка Станића и Татајне Матковић Стефановић, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Пузовић Ивана, адвокат из ..., против тужене „UniCredit Banka Srbije“ АД Београд, коју заступа пуномоћник Младен Аврамовић, адвокат из ..., ради утврђења и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 8045/20 од 19.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 31.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене.

II ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 12154/19 од 11.09.2019. године и пресуда Вишег суда у Београду Гж 8045/20 од 19.05.2021. године и **ПРЕСУЂУЈЕ:**

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиље да се утврди да је ништава одредба члана 9. став 9.1 тачка (i) Уговора о готовинском кредиту од 05.05.2015. године, закљученог између тужиље као корисника кредита и тужене, а која гласи: „Корисник кредита се обавезује да плати банци следеће накнаде и трошкове: фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева од 3,50% од износа одобреног кредита, односно минимум 1.600,00 динара“, као неоснован.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиље да се обавезе тужена да тужиљи исплати износ од 14.700,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.06.2015. године до исплате.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2154/19 од 03.12.2019. године, у ставу првом изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па је утврђено да је ништава одредба члана 9. став 9.1 тачка (i) Уговора о готовинском кредиту од 05.05.2015. године, закљученог између тужиље као корисника кредита и тужене, а која гласи: „Корисник кредита се обавезује да плати банци следеће накнаде и трошкове: фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева од 3,50% од износа одобреног

кредита, односно минимум 1.600,00 динара“. У ставу другом обавезана је тужена да тужилји исплати износ од 14.700,00 динара са законском затезном каматом од 01.06.2015. године до исплате. У ставу трећем обавезана је тужена да тужилји накнади трошкове парничног поступка.

Решењем Првог основног суда у Београду П1 2154/19 од 03.12.2019. године одбачена је жалба тужене, изјављена против пресуде тог суда П1 2154/19 од 11.09.2019. године као неблагоприятна.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 8045/20 од 19.05.2021. године укинута је поменуто решење Првог основног суда у Београду, одбијена је као неоснована жалба тужене, потврђена првостепена пресуда Првог основног суда у Београду и одбијен захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, у ставу 2. и 3. изреке, тужена је благовремено изјавила ревизију, по основу одредбе члана 404. ЗПП, због погрешне примене материјалног права, ради уједначавања судске праксе.

Ценећи испуњеност услова за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној, Врховни касациони суд налази да су испуњени услови предвиђени одредбом члана 404. став 1. ЗПП јер је побијана другостепена пресуда у супротности са правним ставом Врховног касационог суда о дозвољености уговарања трошкова кредита од 22.05.2018. године, као и са допуном тог става од 16.09.2021. године.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд дозволио је одлучивање о посебној ревизији тужене, као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану другостепену пресуду у границама навода ревизије, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су дана 05.05.2015. године закључиле Уговор о готовинском кредиту. Чланом 9. став 9.1. Уговора предвиђена је обавеза тужилје као корисника кредита да плати банци фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева од 3,50% од износа одобреног кредита. Тужилја је по основу наведене одредбе платила банци накнаду у износу од 14.700,00 динара. Тужилји је уручена понуда за закључење уговора дана 05.05.2015. године. У понуди је наведена врста и висина свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, укључујући и накнаду за обраду кредитног захтева у износу од 14.700,00 динара. Тужилји су уручени и Обавезни елементи уговора, у којима је такође наведена накнада за обраду кредитног захтева у поменутом износу. Међу парничним странкама је било неспорно да је предметна накнада за обраду кредитног захтева ушла у обрачун ефективне каматне стопе.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је утврдио да је спорна уговорна одредба члана 9. став 9.1 Уговора ништава и да је тако одређена накнада произвољна и није прецизирано који су то стварни трошкови кредита. Банка није определила структуру наплаћене накнаде па је уговорна одредба којом је

предвиђено плаћање те накнаде ништава и банка је у обавези да врати тако наплаћени износ.

Другостепени суд налази да је уговарање обавезе плаћања трошкова банке, без спецификације трошкова и њихове висине, противно начелу савесности и поштења, као и да банка има право само на стварне трошкове.

Врховни касациони суд је становишта да су нижестепени судови на утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Супротно становишту другостепеног суда, из стања у списима предмета произлази да банка јесте упознала тужиљу са врстом и висином свих трошкова који падају на њен терет, укључујући и наведену накнаду за обраду кредитног захтева. Банка неспорно има право да од клијента наплати накнаду за обраду кредитног захтева. Право банке на наплату те накнаде установљено је Одлуком о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику („Сл. гласник РС“, бр.65/2011). Оно што је потребно да би та накнада од клијента била наплаћена на правно ваљан начин јесте да је клијент био на прописан начин упознат са постојањем те обавезе и висином исте и да је та обавеза била исказана у обрачуна ефективне каматне стопе. У конкретном случају тужиљи је уручена понуда у којој је наведена предметна накнада на име трошка обраде кредитног захтева и њена висина. Из наведеног следи да је тужиља била благовремено и на поуздан и прописан начин упозната са обавезом плаћања предметне накнаде. Банка није имала обавезу да тужиљи предочи структуру наплаћене накнаде па наведено не утиче на правну ваљаност ове уговорне одредбе. О наведеном се Врховни касациони суд изјаснио у допуни става о дозвољености уговарања трошкова кредита од 16.09.2021. године.

У складу са изнетим, Врховни касациони суд преиначио је првостепену и другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права и одбио тужбени захтев тужиље као неоснован.

Како је према преиначеној пресуди тужена у целости успела у спору, Врховни касациони суд одлучио је о трошковима поступка применом одредби члана 153, 154, 163. у вези одредбе члана 165. став 2. ЗПП, тако што је одбио захтев тужиље за накнаду трошкова поступка и обавезао тужиљу да туженој накнади трошкове ревизијског поступка за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара. Туженој нису признати трошкови судских такси на ревизију и одлуку по ревизији јер за накнаду тих трошкова није поставила опредељен захтев у смислу одредбе чл. 163 ст. 2 Закона о парничном поступку.

У складу са изнетим одлучено је као у ставу другом изреке, применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП, у вези одредбе чл. 165 ст. 2 ЗПП.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић